

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quæ bona Religiosi, de quibus ante professionem non disposuerat,
transeant in Monasterium, vel ad hæredes pertineant. punct. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

non ex voluntate monachi, sed ex lege hæc translatio facta est, quia facta non est in potestate monachi eam revocare, aut immutare.

4. Ex his oritur dubitatio: an iure civili excludi possit monasterium à successione bonorum, ex persona religiosi proneciantium? Non desunt doctores, qui id affirmant, eo quod iure civili hæc successio fit, poterit ergo iuris conditor eam concessionem revocare, & ita tradit Menchaca de successione. li. 3. l. 2. n. 179. Sed contrarium omnino tenendum est. Tū quia privilegium Ecclesie concessum, & ab ea acceptatum nequit, qui filius superior non est, derogare. Tum quia successio non tantum iure civili, sed Ecclesiastico statuta est, at iuris civilis conditor statuta Ecclesiastica abrogare non potest, ergo non poterit derogare hanc monasterij concessionem: sic docet aliis relatis Couarr. de pactis 3. p. §. 2. n. 4. Menoch. conf. 196. n. 32. volum. 2. Et de presump. lib. 4. presump. 83. nu. 24. Zeuallos in suis communib. q. 423. in fine. Sanch. lib. 7. sum. c. n. 18.

5. Verum, etsi statuto civili monasteria excludi non possint à successione ob personam religiosi, consuetudine tamen introduci potest: nam cum hæc successio non iure naturæ, sed positivo monasterijs competat, derogari consuetudine poterit, sicuti apud Gallos factum est: sic Rebuff. 1. 1. consil. regiar. in proemio, Gloss. 5. n. 21. Et 22. Couarr. de pactis, 3. p. §. 2. n. 4. ad finem. Et c. 1. in fine. de regiam. Sanch. lib. 7. sum. c. 12. nu. 14. ubi bene advertit debere spatium 40. annorum præscribi hanc consuetudinem.

PUNCTUM IV.

Quæ bona religiosi, de quibus ante professionem non disposuerat, transeant in monasterium, vel ad hæredes pertineant.

Regula generalis est, si monasterium incapax sit succedendi ex persona religiosi, bona illa ne maneat adempta, & suspensa, transeant ad hæredes ab intestato sic Bartol. tr. minorar. lib. 4. d. 1. c. 1. Et 2. Abbas c. in presentia de probationib. n. 62. Et ibi Fel. n. 50. Bald. aut. ingressi, n. 38. Cod. de Sacrosanct. Eccles. & alij plures, quos plena manu refert, & sequitur Sanch. lib. 7. sum. c. 25. n. 21. Si autem monasterium capax sit ex persona religiosi succedendi, omnia illius bona in monasterium transeant, ut expressè decidit Auth. de monachis, §. si quis autem, et authent. si qua mulier, C. de Sacrosanct. Eccles. & etiam ferè omnes doctores, pluribusque exornat Nau. comm. 2. d. n. 44. de Regul. Lestus li. 2. de instit. c. 41. d. 10. n. 81. De aliquibus vero bonis est specialis difficultas, quia ratiōne in illis monasterium succedere possit, ideo sigillatim examinanda sunt.

§. I.

Vsufuctus qualiter à monasterio competat.

S Y M M A R I U M.

1. Aliqui affirmant vsufuctum extinguí, Et cum proprietate solidari, Et quofundamentis.
2. Alij censent vsufuctum manere apud religiosum, commo- ditatem monasterio inherere.
3. Durante vita religiosi vsufuctus monasterio acquiritur.
4. Limitatur conclusio, ut procedat in religione capaci succedendi.
5. Secundo limitatur in religioſi Societatis Iesu vota biennij emittentibus, qui vsufuctum retinent.
6. Alij limitant in vsufuctu patris, vel matris in bonis aduentitijs filij, si religionem ingrediatur. Sed non admittitur limitatio.
7. Vsufuctus paternus in bonis aduentitijs filij perit in Castella, si filius ad nuptias transeat.
8. Translatio religiosi ad aliud monasterium legitime transit cum illo vsufuctus.

Non desunt doctores, qui sentiant vsufuctum monasterio non competere, sed professione religionis extinguí, eo quod professione religiosus quasi mortuus censetur, at morte vsufuctuarij extinguitur vsufuctus, §. in insit. de vsufuctu. Tum quia pensio professione extinguitur, ut latè diximus tr. de benef. disp. 1. Ergo & vsufuctus qui pensioni comparatur, imo pensio est quidam vsufuctus beneficij. Tum quia vsufuctus non potest manere in religioso, cum sit incapax votum paupertatis habendi proprium. Neque item potest transferri in religionem; cum non sit ius transmissibile iuxta Text. §. in fin. insit. de vsufuctu, et leg. si vsufuctus 67. ff. de acq. dorum, ergo extinguitur, sic Glossa in c. si qua mulier, 19. q. 3. Zeuallos commun. opin. q. 64. sine, consentit Fachin. lib. 6. controvers. c. 12. ut colligitur manifestè ex ratione, quia suam sententiam probat.

2. Alij doctores sentiant vsufuctum manere apud religiosum, commoditatem vero monasterio inherere; quia non videtur inconueniens religiosum capace esse proprij, cuius nullam dispositionem habeat, sicut non est inconueniens coniugatum manente vinculo coniugij fieri religiosum: sic Couarr. de testam. c. 2. n. 9. Ant. Gom. leg. 48. tauri, n. 8. Mol. 1. de instit. disp. 9. circa finem, & probabile reputat Suar. t. 3. de relig. lib. 8. c. 13. n. 4.

3. Cæterum, media via procedendum est, & affirmandum; vsufuctum nequaquã extingui, sed monasterio acquiri durante vita religiosi lege sic disponere, sic pluribus firmat Sanch. lib. 7. c. 13. n. 48. Et seq. Suar. d. c. 13. n. 6. Et quidem non extingui est constans ferè omnium doctorum sententia, ut videri potest in doctoribus relatis. Neque obstat pensioem extingui, quia hoc in fauorem Ecclesie, ut libera sint beneficia, iure Ecclesiastico introductum est. Quod autem monasterio acquiratur, sic probat. Tū quia generale est omnia iura, & actiones religiosi in monasterium transferri. Auth. ingressi, C. de Sacrosanct. Eccles. Tum quia religiosus voto solemnij paupertatis non solum vsu, sed qualibet proprietate priuatur. Alias posset eniſlibet rei dominium retinere absque potestate illa re vrendi, quod est contra omnes; efficitur ergo vsufuctum monasterio acquiri, sed quia non acquiritur ex consensu, & voluntate domini proprietatis, sed ex lege, seu consuetudine recepta, quia conitit in monasterium esse hoc ius translatum; ea de causa non amplius durat, neque extenditur, quàm extenderetur, si religiosus secularis esset. Vnde morte ipsius religiosi finitur vsufuctus, nisi forte esset vsufuctus relictus pro se, & suo hærede, quia tunc, ut bene dicit Sanch. d. c. 13. n. 60. nouus vsufuctus in monasterio constituitur, ideo centum annis durare debet; quia id tempus definitum est vsufuctui directè monasterio relicto, leg. an vsufuctus, ff. de vsufuct. et lege regia, 26. tit. 31. p. 3.

4. Conclusio limitanda est, ut procedat in religione capaci succedendi; nã religioni incapaci habendi propria non acquiritur vsufuctus, sed perit, & cū proprietate consolidatur, eo quod neque in religioso, neque in religione manere possit, Suar. t. 3. de relig. lib. 8. c. 13. n. 4. Sanch. lib. 7. sum. c. 13. n. 53.

5. Secundo limita in Societate Iesu pro his, qui, qui tantum vota biennij emiserunt: si enim dominio capaces sunt, vsufuctum retinent, esto de illo absque licentia prelati dispo- nere non possint, si vero professionem faciant, vel vota coadiutorum formatorem emittant, vsufuctus extinguitur, quia neque ipsi, neque religio ratione ipsorum capaces sunt habendi proprium.

6. Tertio limitant alij in vsufuctu, quem pater, vel mater habet in bonis aduentitijs filij, quem dicunt extingui, si pater religionem proficiatur: quia illa professione soluit patria potestas, & ius gubernandi filium amittitur, quæ sunt causæ vsufuctum parti concedendi: sic Cou. c. 2. n. 9. de testam. Fachin. lib. 6. controvers. c. 12. Zeuallos in suis communib. q. 64. n. 4. Sed iure optimo hanc limitationem reprobat plurimi doctores quos refert, & sequitur Sanch. lib. 7. sum. c. 14. n. 70. Suar. t. 3. de relig. lib. 8. c. 13. n. 5. Quia esto causa concedendi vsufuctum sic patria potestas, & filij gubernatio, non tamen perdet ab hac patria potestate, & filij gubernatione, sed his celsantibus vsufuctus perueniat, ut constat, ex leg. 3. C. de vsufuctu, et leg. vlt. C. ad Tertull. Neque obstat filio emancipato deberi vsufuctum, & patri solum concedi in præmijum beneficij emancipationis dimidiam vsufuctus parte, leg. cum oportet, §. cum autem, C. de bonis, quæ liberis, quia professionis religionis non emancipatur filius directè, sed indirectè, & in consequentiam, idè obque leges emancipationis in professione religionis procedere non debent.

7. Aduerte tamen hunc vsufuctum in bonis aduentitijs filij omnino perire, & ad filium deuolui, si filius in hoc Castella regno ad nuptias transeat subsequens Ecclesie beneficijs. Nam ut rectè notauit Sanch. d. c. 13. n. 75. si patri existenti in sæculo perit vsufuctus, & ad filium nuptias contra- hentem deuoluitur, leg. 48. tauri. Et leg. 9. tit. 1. lib. 5. recopilat. & fortiori hoc procedere debet patre in religione existente.

8. Sed qui si religiosus ad aliud monasterium transeat translatio cum illo vsufuctus: Respondeo transire, si monasterium capax sit habendi proprium; quia vsufuctus est ius personallimum, & monasterium illo fuitur, quia sibi religiosus est incorporatus. Et præterea censetur quali quod die constituit iuxta leg. 1. §. in ff. de vsufuctu accersendo. At si monasterium incapax est habendi proprium, vsufuctus omnino perit, Sanch. lib. 7. c. 13. n. 63.

§. II.

Qualiter annuum legatum, peculium filij familias, ius patronatus, & ius retractus in monasterium transferatur.

S Y M M A R I U M.

1. Qualiter annuum legatum monasterio incapaci succedendū competere possit.

à Peculium

- 2 Peculium filii familias intransse monasterio competit non profectuum; aduentitium vero quoad usum fructuum. Probabilis est non competere, sed a patre retineri.
- 3 Ius patronatus monasterio acquiritur.
- 4 Idem dicendum de iure nominandi ad emphyteusim.
- 5 Ius retractus monasterio non competit.

Affirmat Sanch. in perpetuum ad monasterium transire sed est difficultis sententia.

ET quidem, si monasterium sit succedendi capax, dubium non est, quin monasterio acquiratur, siue legatum reputetur vnum, siue quolibet anno diuersum quia omnia iura, & actiones religiosi in monasterium transeunt. At si monasterium incapax sit, & legatum multiplex esse censetur, iuxta leg. in singulis. ff. de annuis legatis, eo quod in gratiam legatarij singulis annis dari mandatum sit, perit legatum ob incapacitatem religiosi, & monasterij. Si vero legatum vnicum esse reputetur, ut reputandum est, quando in gratiam heredis signatur singulis annis tribuendum, non religiosi, nec monasterio, sed heredibus ab intestato competit; sicut competit census, aliaque bona religiosi; quia hoc legatum, tanquam quidam census computandum est sic Sanch. lib. 7. sum. c. 13. n. 54.

2. Sed quid dicendum de peculio filij familias religiosi facti? Nulla est dubitatio de bonis castrensibus aut quasi-hac enim tam quoad proprietatem, quam quoad vsum fructum sunt filij hac proinde non mirum quod monasterio cedant. Neque item est dubitatio profectitia monasterio competere; cum hac tam quoad vsum fructum, quam quoad proprietatem sint patris. Solum de bonis aduentitiis est controversia; eo quod vsum fructum patri conueniat, quo non videtur priuandus ob ingressum filij in religionem. Nam esto soluat patri potestas, & filij gubernatio, non cessat honor patri debitus, ob quem precipue hic vsum fructum concessus est. Et ita tenendum est cum communi sententia, quam tradit Nauarr. com. 2. de regularibus. n. 55. Lessius lib. 2. de iust. c. 41. dub. 10. m. 33. Man. Rodrig. 1. 3. q. regular. q. 16. art. 4. Sanch. pluribus relatis, lib. 7. c. 13. n. 19.

3. Ius patronatus alicui videbitur posse in religiofo manere, eo quod non sit pretio aestimabile; ac proinde nec materia prohibita voto paupertatis. Sed dicendum omnino est, nequam religiosi competere, sed monasterio succedendi capax. Quia Auth. ingressi, C. de Sacrosanctis. Eccles. absque nulla distinctione decidit omnia iura & actiones religiosi monasterio acquiri. Quod si monasterium sit succedendi incapax ad sequentem vocatum ius patronatus pertinet; sic glos. in c. beneficium, de regular. in 6. verbo conferendum. Lambert. de iurepat. lib. 2. p. 1. q. 2. art. 11. nu. vlt. Man. Rodrig. q. regul. t. 2. q. 122. art. 2. Sanch. alijs relatis, lib. 7. c. 14. n. 2. & segg.

4. Idem quod dictum est de iure patronatus, a fortiori dicendum est de iure nominandi ad emphyteusim; est enim in pretio aestimabile, cuius religiosus professus incapax est; ac proinde monasterio succedendi capax competit. Sic Molina tit. 2. de iust. disp. 482. circa finem, Sanch. lib. 7. sum. cap. 14. n. 16. & 17.

5. De iure, & privilegio, quod proximiori consanguineo concessum est retrahendi rem alienatam extra familiam eodem pretio emptori soluto, quod ipse pro ea dedit, optime dicit Sanch. d. c. 14. n. 25. & seg. nequaquam religiosi, nec monasterio competere possent; nam cum religiosus rem illam non sibi, sed monasterio acquirere debeat, extra propriam familiam hoc tractu res constituerat, quod vitare intendebat privilegium retractus.

§. III.

Qualiter maioratus, feudum, & emphyteusis transeant in monasterium.

S V M M A R I V M.

- 1 Aliquibus placet monasterium succedendi capax non succedere in maioratu religiosi. Sed tenendum est contrarium succedere inquam durante religiosi vita.
- 2 An succedat monasterium in maioratu ante professionem a religioso possessore habente clausulam expressam, vel tacitam excludentem religiosi? Affirmat Mieres succedere.
- 3 Verius est oppositum.
- 4 In feuda succedit monasterium, si capax sit prestandi illius obsequia.
- 5 Excipiuntur feuda habens dignitatem.
- 6 Emphyteusis hereditaria tam secularis, quam ecclesiastica ad monasterium transit, tamen si de ecclesiastica Nau. negat.
- 7 Sanch. sentit Ecclesiasticam emphyteusim renouari intra biennium posse. Sed non admittitur.
- 8 Si emphyteusis concessa sit ea conditione, ne transeat ad potentiores, & si plures censeant transire ad monasterium. Verius est oppositum.
- 9 Emphyteusis solum pro vita religiosi in monasterium transit.
- 10 Quia de emphyteusis concessa alicui pro se, & suis heredibus

1. Aliquis videbitur monasterium succedendi incapax non posse maioratum, quem religiosus ante professionem possederat, acquirere. Quia finis precipuus instituentis quemlibet maioratum, est, ne bona illius extra familiam constituantur. At si monasterium succedit, iam bona illius sunt extra familiam; non igitur ex influentis voluntate monasterium succedere potest. Ceterum omnino tenendum est, succedere monasterium durante vita monachi, quod tanquam certum supponunt sepe omnes doctores: nam cum monasterium ex persona monachi sibi incorporati, & ex iure ei competere maioratum possidet, bona illius extra familiam hac ratione non censetur constitui, quia non directe vt in contractu, & in qualibet alia donatione contingit, sed accessorie ad religiosum monasterio competunt.

2. Dubium autem non leue est, an quando maioratus habet clausulam excludentem religiosi vel tacite illos excludit, eo quod institutum est cum iurisdictione in aliquo oppidum, vel ad conferendam agnationem, vel cum onere deferendi arma, & familie nomen; in quibus casibus fecundum communior sententiam non succedit religiosus professione facta, nec ratione illius monasterium. An idem dicendum sit, quando ante professionem religiosus successerat, & illum maioratum possidebat? Negat. Mieres de maioratu, 2. p. 2. n. 33. cuius fundamentum est, quia esto monachus, & ratione filij monasterium incapax sit acquirendi de nouo iurisdictionem maioratum, at ad retinendum illum capax esse potest. Quia plura requiruntur ad nouam rei acquisitionem, quam ad illius conseruationem, vt multis exemplis exornari facile potest. Deinde quia sola institutoris voluntate priuati religiofus maioratu acquisito, at institutoris voluntate excludente religiosi a successione, non priuati religiosi maioratu adquisito, sed solum acquirendo, quia solum priuati succedere, at eo casu non succedit religiosus, sed successione continuat. Item ad monasterij exclusionem clarissime coniechatur voluntatis testatoris illud excludentis desiderant, vt bene probat Cou. 1. variat. c. 15. n. 11. quae tamen in presentia causa non apparent, cum satis congruenter dici possit voluisse excludere a noua maioratus successione non ab antiqua. Tandem hac sententia religioni fauet, ac probe sustinenda est.

3. Nihilominus verius censo monasterium excludi, & ad sequentem successorem maioratum transire, sic expressè docet Sanch. lib. 7. c. 15. n. 31. & videtur id sentire Molina. lib. 1. de primogen. c. 13. n. 93. & segg. & Mol. Iuluita, 1. 3. de iust. disp. 623. n. 3. Man. Rodrig. qu. regul. t. 2. qu. 77. art. 12. vel. quatuor certum est. Ratio est, quia institutor excludens monachos a successione maioratus, successorem monasterij excludit, monachi enim professione ipsa excludi erant.

4. De feudo dubium est; an in monasterium capax succedendi transeat? Breuiter respondeo transire, dummodo obsequium feudi praestari possit a monasterio per se, vel per substitutum. Quia a generali regula statuente omnia bona religiosi ad monasterium transire, nulla est occasio excipiendi iurisdictionem feudum; sic Nau. com. de Regularibus. n. 55. Molina. li. 1. de primogen. c. 13. n. 76. Molin. Iuluita, 1. 1. de iust. disp. 140. ver. regulam. Lessius lib. 2. c. 41. dub. 10. n. 84. & alij plures, quos referet & sequitur Sanch. lib. 7. c. 15. n. 36.

5. Ab hac regula excipiendus est feudus habens dignitatem Ducatus, Marchionatus, seu iurisdictionem in aliquo oppidum annexum, quia haec non possunt ea decentia, & splendore, quem dominus feudi intente, exerceri, ac proinde ex praesumpta domini voluntate transit ad successorem vocatum; sicut communiter dicitur de maioratu habente hanc dignitatem, & iurisdictionem. Sic Sanch. alijs relatis, d. c. 15. n. 41. Monasterium autem porietur illo feudo, dum religiosus viuit, eo tamen defuncto deueniet ad sequentem vocatum. Quod si nullus sit, ad dominum directum deuoluitur. Sic Mol. de primogen. d. c. 13. n. 79. Lessius n. 24. Sanch. c. 15. n. 46.

6. Sed quid dicendum de emphyteusis succedendi capax deueniat, Quia in re & si Nau. com. 2. de regularibus. n. 55. censet emphyteusim, cuius dominus directus est Ecclesia, quaeque vocatur Ecclesiastica non transire ad monasterium. At probabilis est haec sententia, & licet eadem transire cum omnibus melioramentis in ea factis, quippe quae nullo iure inueniuntur excepta ab illa regula generali concedente monasterio successorem in omnia religiosorum bona; sic docuit Felin. c. in praesentia, de probat. lib. 1. n. 9. Decius ibi n. 194. Azor. 1. lib. 12. c. 8. q. 4. & alij relatis Sanch. lib. 7. c. 15. n. 56.

7. Addit tamen Sanch. esse differentiam in successione Emphyteusis Ecclesiasticae, & secularis. Nam Ecclesiasticam, iura quae renouare dominus directus potest intra biennium, iura Textum in §. 1. Authent. de alienat. & emphyteusis. Accedens larem renouare non potest, quia nullibi tale privilegium concessum est. Verum hanc differentiam non censo admittendam.

DE
CASTR
PALAT
TONI
II III

dam; quia illa Authentica constitutio non loquitur de qualibet emphyteusi, sed de emphyteusi data ab Ecclesia Constantinopolitana, neque ad heredes extraneos transmissibili, ut latius probavi i. p. *hincis operis*, tract. 4. de *hincis*, disp. 5. Punct. 8. n. 3. ac proinde neque Ecclesiastica, nec secularis reuocari potest.

8. Sed quid si emphyteusis sit concessa ea conditione, ne transferatur ad Ecclesiam, aut personam potentiorum, ut communiter concedi solent? Adhuc plures doctores censent ad monasterium succedendi capax transire. Quia intelligi debet hac conditio de translatione voluntaria, & directa possessoris, non de translatione indirecta, & in consequentiam, & a lege inducitur, qualis est, quae professione religionis inducitur, sic Felin. *in presentia*, n. 35. *cap. 49. de probationibus*. Syl. verbo *emphyteusis*, q. 20. n. 27. Man. Rodrig. q. *regularis*, r. 2. q. 78. art. 9. Sanch. alios referens d. e. 15. n. 65. Ceterum verus censetur, de qualibet alienatione conditionem intelligendam esse. Tum quia finis apponitur eam conditionem esse, ne Dominus proprietatis ob Ecclesiam priuilegia, aut emphyteutica, potentiam obsequio debito priuatur, qui finis etiam in translatione directa ac indirecta procedit. Alias etiam sic succederet in Emphyteusi alienari prohibita emphyteusis delictum consecrationi subiectum committente (quod Sanch. non concedit) quia etiam hac est alienatio non voluntaria, sed indirecta, & inducta per legem. Item maioratus habens clausulam, ne monasterium succedat, monasterio competere; quia potest quis interpretari id esse intelligendum de successione directa, & perpetua, & non successione temporanea, & per legem inducta. Ne ergo haec admittantur, dicendum est, emphyteusim prohiberi transferri ad Ecclesiam, nullatenus monasterio acquiri, & ita docent Bartol. *auth. ingressi*, C. de *Sacrosanctis*, Eccles. in 2. lectura, n. 19. & ibi Bald. n. 31. Paulus n. 25. Iason. n. 64. Barbac. c. in *presentia*, de *probationibus*, n. 121. Velascus *conf. 101. num. 8. r. 1.* Flores de *Mena* addit. n. 4. *Sanna*, de *test.* 6. n. 2. *concl. 3.* quos omnes refert Sanch. d. lib. 7. *sum. c. 15. n. 64.* Item quod dictum est de emphyteusi, dicendum est de quibuslibet bonis alienari prohibitis ob eandem rationem, tamen si contrarium feriat Sanch. n. 67.

9. Verum esto sententiae assenti in monasterium dictam emphyteusim, seu fidei commissum transferri religiosi professione, haec tamen, nullatenus concedendam est in perpetuum transferri, sed solum durante vita religiosi, ne voluntatis concedentis emphyteusim, seu fidei commissum aduersetur.

10. Solum de emphyteusi concessa alicui pro se, & suis heredibus affirmat Sanch. d. e. 15. n. 62. cum Bart. dicta Au. *henr. ingressi*, in 2. *lectura*, n. 37. Berio *cap. in presentia*, n. 491. de *probationibus*, in perpetuum monasterio pertinere quia potius Dominus cogitare possessorem emphyteusis posse monasterium haec dem habere. Haec tamen doctrina non caret difficultate quia verba explicanda voluntatem testatoris in propria significatione sunt accipienda; at monasterium religiosi succedens non est proprie haeres, ut communiter doctores censent teste Sanch. *lib. 7. sum. c. 12. n. 33.* Ergo nomine haereditis non venit monasterium; & ita tradit Paris loquens de feudo c. in *presentia* de *probationibus*, n. 195. Quod a fortiori procedit, si emphyteusis constituta esset pro se, & filio, quae filio non enim sine filij monasterium intelligendum est, nisi in casibus a iure expressis, qualis non est hic, & consentit Sanch. pluribus relatis *lib. 7. sum. c. 15. n. 63.*

§. IV.

Qualiter fideicommissum monasterio competat.

SUMMARIUM.

- 1 Non excluditur substitutus, si religionem incapacem succedendi ingrediatur.
- 2 Si proficiatur in monasterio capaci succedendi, succedit monasterium in fideicommissum durante tua vita.
- 3 Affirmant plures testatore grauante suum haerodem, ut alicui tertio haereditatem restituat non apposita clausula, si sine liberis decesserit, in perpetuum excludi substitutum, & monasterium succedere.
- 4 Sed oppositum est verum.
- 5 Si testator apposuit clausulam grauato, si sine liberis decesserit, & nullis filijs velitis ingrediatur monasterium, excluditur in perpetuum substitutum.
- 6 Limitatur ab aliquibus, nisi testator de veris filijs intellexerit, cum eam conditionem apposuit, si sine liberis decesserit, sed non admittitur limitatio.
- 7 Secundo limitatur, nisi testator expresserit se nolle substitutum excludi. Sed alij hanc limitationem, neque improbabiliiter reiciunt.
- 8 Quid sentiendum, sub distinctione respondetur.
- 9 Tertio limitatur, nisi substitutus esset filius testatoris. Sed reuertitur ad Castro Sum. Mor. Pars III.

circum limitatio.

- 10 Quarto nisi grauatus ingressus fuerit animo, excludendi substitutum. Non caret difficultate haec limitatio.
- 11 Quinto limitatur nisi substitutus sit causa pia. Admittitur limitatio.
- 12 Extenditur limitatio ad quamlibet causam piam, esto fuerit mediante substituta.
- 13 Sexto limitatur, ne succedat monasterium excluso substituto in contractibus onerosis.
- 14 Septimo limitatur, ut non procedat monasterij successio, si conditio liberorum in propriam personam referatur.
- 15 Octavo limitatur monasterij successio, dummodo admittat hereditatem, secus si reiciat.
- 16 Substitutus eo casu statim succedit, neque oportet grauati mortem naturalem expectare.
- 17 Quid dicendum de successione fideicommissi in religione Societatis Iesu.

1. Grauis est difficultas de fideicommissis, hoc est de bonis grauatis, seu alicui tertio restituendis; an si in his institutus sit, & religionem ingrediatur, succedat monasterium, & excludatur substitutus? Aliqua sunt in hac quaestione apud Doctores recepta, alia satis controuersa. Primo certum est, te ingrediente religionem incapacem succedendi non excludi substitutum; quia solum excludi poterat ob monasterij successionem, ut hec alij relatis notat. Molin. Societatis Iesu, r. 1. de *inst. disp. 186. col. 2.* Sanch. *lib. 7. sum. cap. 16. n. 13.* imo probabilis est a puncto professionis in hac religione facta substitutum intrare; quia ad effectum successionis haec professio morti naturali aequiparatur, neque vlla ratio est, quare fideicommissum ad haeredes ab intestato perueniat, cum id contrarium sit dispositioni testatoris praerentis substitutum omnibus aliis haereditibus: sic Cou. c. 2. n. 6. de *testam.* Menoch. de *presumpt. lib. 4. presump. 83. n. 71.* Gutier. *can. q. lib. 1. c. 32. n. 25.* Sanch. *lib. 7. sum. c. 16. n. 16.* & alij apud ipsos.

2. At si in monasterio capaci succedendi proficiatur, succedit monasterium durante tua vita; nisi aliud ex praescripto instituentis cautum sit. Sic Cou. *lib. 1. var. c. 19. n. 7.* Sanch. *lib. 7. c. 16. n. 30.* & 49. Molin. *lib. 1. de primogen. c. 7. n. 77.* Molin. *leuita; d. disp. 186. vel. si haeres.* & *disp. 190. circa finem, vel. in quocumque.* Dixi nisi aliud ex praescripto instituentis cautum sit. Nam si institutor expresse, vel tacite contrarium disposuit, voluitque a professionis tempore substitutum intrare id seruandum est. Quocirca si gratia conseruandi agnationem suaeque familiae nomen, substitutum designauit, monasterium non succedit, quia capax non est conseruanda agnationi: sic Cou. 1. *var. cap. 19. numer. 11.* Gutier. *cap. 32. numer. 29.* Menoch. *dicta praesumpt. 83. numer. 45.* Sanch. pluribus relatis *lib. 7. cap. 16. numer. 44.*

3. Controuersia tamen est, si testator suum descendenti grauauit restituere haereditatem alicui tertio, & forte extraneo non exprimens, si sine liberis decesserit sed absolute; ille vero monasterium ingrediatur capax succedendi, an cesset substitutio, & monasterium in perpetuum succedat? Affirmant Gregor. Lopez, *leg. 10. verbo de aere q. 2. tit. 4. part. 6.* Anton Gomez 1. *var. c. 5. n. 34.* & alij relati a Sanch. *lib. 7. c. 16. n. 81.* Muentur, quia tacite, & expresse idem est iudicium. At si exprimeret, si sine liberis decesserit, grauatus restituat haereditatem, succedit monasterium, excluso substituto in perpetuum, ut statim dicemus. Ergo etiam succedit supra dicta conditio, ne non expressa, quia tacite inest, non enim credendum est voluisse testatorem suis descendentibus filijs extraneum praeferre.

4. Sed verius est non excludi in perpetuum substitutum, sed post mortem grauati succellurum: sic docet Molin. *leuita; d. disp. 190. vel. vtrum Eman. Acolta. c. si pater. 1. p. verbo si absque liberis, n. 70.* & 71. de *testam. in 6.* & aliis relatis Sanch. *lib. 7. sum. c. 16. n. 82.* Ratio est; quia esto illa conditio tacite inest, eaque de causa si grauatus descendens haberet filios, substitutus extraneus, etiam si esset pia causa in perpetuum excluderetur iuxta, *leg. auus. ff. de conditionibus. & demonstr. leg. cum acutissimi, C. de fideicommissis cum aliis.* At monasterium nulla ratione eo casu loco filij habetur, quia Authent. *de sanctissimus episcop. 8. sed & hoc presentis*, solum concedit monasterium excludere substitutum, locumque filij ea in parte retinere, quando aliqua ex ibi enumeratis conditionibus fuerit apposita ibi: *Adiectis conditionibus quibuscumque.* Ergo quando nulla conditio adicitur, substitutus excludi non debet.

5. Verum si testator institutum grauaret haereditatem restituere alicui tertio, si sine liberis decesserit, ipse vero nullis filijs relatis monasterium capax succedendi ingrediatur, cessat substitutio & monasterium in perpetuum succedit in fideicommissum. Est expressa decisio Text. in *authent. de sanctissimus episcop. 8. sed & hoc presentis*, ibi si quis sub conditione nuptiarum, aut susceptorum filiorum, vel dotis, aut nuptialis donationis gratia, vel donauerit, vel reliquerit filijs suis, aut cuiquamque alij persona vel haereditatem, vel legatum, aut si initio pure

pure ipsi relinquitur, postea sub vna aliqua memoratarum conditionum substitutione, aut restitutione eos praegratuer, iubemus, ut si mares, aut familiae, qui tali conditioni obnoxij sunt, monasterium ingrediuntur, aut clerici, diaconis, vel, aut aliter fiat istiusmodi conditiones inualidae, & pro non scriptis sint, &c. Quae decisio approbata est ab Innoc. III. in c. in praesentia, de probationib. ibi intelligendum non erat sine haerede decedere, qui monasterium sibi haeredem instituit; quae verba etsi sunt prolata à parte, attamen secundum illa lata sunt à Pontifice sententia. Ratio huius decisionis multiplex reditur à doctores Primis, quia monasterium loco filij habetur, ut colligitur ex dictis verbis textus, si aut filios haberet institutus, excluderetur substitutus in perpetuum, similiter ergo excludendus est monasterij ingressus, sed haec ratio firma non est, cum quia non constat Pontificem ob supradictam rationem motum fuisse in decisione, sed eo solum quod monasterium intravit. Alias si motus fuisset ad decidendum monasterio competere illa bona exclusio substituti, quia monasterium loco filij haberet, sicut filio grauari existente excluditur quilibet substitutus etiam causa pia, similiter excluderetur monasterij ingressus, contra text. in §. sed et hoc praesent. Auchen. de Sanctissim. epis. Deinde esse in perpetuum exclusus substitutus etiam monasterium repudiaret haereditatem, sicuti contingeret filijs grauari existentibus, & repudiari haereditatem. Alij vero dicunt rationem decisionis supradictam textum esse, ne grauari ab stata religiofo auerterat, sciens ad substitutum esse si legitimis deuenturum, neque in monasterio, ubi ipse ingreditur permansurum. Haec tamen ratio minore firmitate habet. Non enim religionem ingrediens, cum paupertatem promittat, omnia sua bona saepe pauperibus relinquit, ab statu religiofo primum potest auertere, eo quod fidei commissi substituto post mortem sua tribuat. Deinde neque causa pia substitui potest, si hoc substitutio à religione auerteret, quia esset reicienda tanquam turpis. Alij dicunt legitimam decisionis rationem esse praesumptam testatoris voluntatem, quae creditur praegratui fore monasterium substituto, sicuti praetulit filios grauari, si tempore substitutionis monasterij memor esset, sed neque haec ratio mihi probatur. Tu quia nullum est fundamentum ad hanc praesumptionem, cum adhuc possit de monasterij ingressu cogitare, & saepe id contingit & nihilominus substituti designare, potius enim est fundamentum pro contraria, siquidem testator designauit substitutum eo casu, quo sine liberis institutus decederet, quae conditio absolute verificatur instituto ingrediente religione nullis filiis relicto. Deinde quia non se mihi offerit discriminis ratio, quare designato simpliciter substituto absquella conditione expressa, si sine liberis decederit institutus non succedat monasterium & excludat substitutum, & succedat apposta illa conditione, cum potius eo casu praesumi possit, si memor esset monasterij, fore illud praegratum substituto. Quapropter ea mihi videtur firma ratio, quae fauor scilicet, & privilegium speciale religioni concessum, quo illa conditio pro non scripta habetur, ut bene probat Fachin. li. 4. contr. c. 56.

6. Plures huc doctrinae limitationes adhibent doctores, praecipuas designabo. Primo limitant ut non procedat, si testator dicte conditioni addiderit aliqua verba, quibus expresserit se de veris filiis, & non fictis intellexisse, vel si dixerit, substitutum Titium, si tu sine liberis legitimis vel masculis, vel ex tuo corpore procreatis decederis, quia ea expressione facta satis suam voluntatem declarat, ut succederet substitutus nullo filio vero existente. Deinde, quia Text. in auctenti. de Sanctissim. episcop. §. sed et hoc praesent. concedens monasterio exclusionem substituti, ea concedit, cum apponitur simplex conditio, si sine liberis decederis. Ergo si huc conditioni addatur illa qualitas, legitimis, veris, vel ex tuo corpore procreatis, cessabit concessio, quia sub simplici dictione mixta non comprehenditur, ut pluribus finit. Gutier. li. 1. canon. qu. c. 32. n. 41. & seq. ubi late haec limitationem probat, eamque approbat n. 52. contenti. Menoch. de praesumpt. l. 4. praesumpt. 83. à n. 17. Man. Rodrig. quest. regal. c. 2. q. 77. art. 4. & alij plures, quos refert Sanch. lib. 7. c. 16. n. 51. Verum probabilis existimo cum eod. Sanch. n. 51. & pluribus doctoribus ab eo relatis haec limitationem admittendam non esse, quia testator apponens conditionem simplicem, si sine liberis institutus decederit, de veris liberis, & non fictis loquitur, quia sermo absolute prolatus iuxta propria eius significationem intelligendus est, & praecipue in decreto correctorio iuris communis. Ergo quando addit, veris legitimis, id facit pro maiori appositae conditionis explicatione. Neque haec explicatio nouam qualitatem praedictae simplici conditioni addit, sed in ea contentam clarius explicat. Neque alicuius considerationis est, quod voluntas testatoris sit late expressa, ut succedat substitutus veris filiis grauari deficientibus, & non monasterium, quia non succedit monasterium ex voluntate praesumpta testatoris excludentis substitutum, sed ex lege, quae illum exclusi instituto religionem ingrediente.

7. Secundo limitatur, ut non procedat, si testator expressit se nolle monasterium excludere substitutum, quia contra voluntatem testatoris non est concedenda successio, eaque de causa lege 12. tubularu dicitur. *Et quisque legasset sua rei in im esto,*

consentit lex 1. C. de Saero sanct. eccles. & lex verbis legis, §. de verbis obligat. sic Molin. de Hispan. primogen. lib. 1. c. 12. n. 4. Cou. 1. var. c. 19. n. 10. Gutier. canon. qu. l. 1. c. 32. n. 19. c. 16. & innumeris relatis Sanch. l. 7. sum. c. 16. n. 12. Verum hanc limitationem multi neque improbabiliiter reiciunt; eo quod voluntas testatoris dispositioni legis aduersari non potest. Si igitur lex disponit, ut ingrediens religionem excludat substitutum sub ea conditione, si sine liberis decederit, non videtur posse sua dispositione hoc ius commutare. Sic Fachin. lib. 4. controu. c. 56. per totum, Sarmiento lib. 8. §. 1. §. 1. super §. si u. n. 2. Eman. Acosta leg. cum talo, §. si arbitri ampl. n. 1. §. de condit. & demonstr. & alij plurimi relati à Sanch. dicto c. 16. n. 11.

8. Pro resolutione aduerto, dupliciter posse testatoris exprimere voluntatem suam, substitutus excludatur profecto institutio, sub conditione, si sine liberis decederit. Primo facta institutione. Secundo cum ipia institutio si. Si post factam institutionem vellet testator, ne monasterium succederet, nec excluderet substitutum, nullus effectus esset eius voluntas ob rationem dictam, quia lege publica, & communi, cui ipse neque derogare, est ratio institutionis annexa substituti exclusio. Ergo si institutio manet immutata, successio monasterij, & substituti substituti persequatur. Verum si cum sit institutio, & substitutio, monasterium excludatur à testatore, censo omnino manere exclusum. Quia ea institutio, & substitutio non est cuius commone concessi privilegium excludendi substitutum ob monasterij ingressum, sed in omni institutioni, & substitutioni sub simplici conditione, si institutus sine liberis decederit, excluditur à iure privilegium excludendi substitutum: haec institutio est sub geminata conditione, videlicet si sine liberis decederit, & deinde ne monasterium succedat, non igitur sub privilegio comprehenditur, praecipue cum hoc privilegium extendendum non sit, sed limitandum, ut pote odiosum, & derogans ius substituti.

9. Tertio limitatur plures casu, quo substitutus sit filius testatoris; quia tunc praesumitur testator noluisse suo proprio filio monasterij praefere, quae voluntas optime colligitur ex leg. cum auerit, de conditionib. & demonstr. ubi descendens & auerit restitueret hereditate alicui tertio, subintelligitur, nisi filios habuerit, quia testator non debet praesumi tertium extraneum voluisse filijs grauari antepone, sic in nostro casu dicendum est, non debere praesumi voluisse testatoris praefere monasterij suo filijs, quoad quidem, filijs grauari non praesumitur post alios antiquiores. Gutier. q. canon. l. 2. c. 32. n. 35. Mantica de coniectur. ult. conlunt. l. 1. tit. 7. n. 13. Menoch. l. 4. praesumpt. 83. n. 43. Sanch. hos, & alios referens, l. 7. c. 16. n. 39. At verius censo substitutum excludi, & monasterium succedere, sic Greg. Lop. leg. 10. verbo de azeite tit. 4. part. 6. Molin. lesuita. r. 1. de inst. disp. 190 circa fin. v. m. a. l. & alij relati à Sanch. supra n. 38. Mouerit, quia exclusio substituti ob monasterij successione non fundatur in praesumpta voluntate instituentis, sed in privilegio concessio in §. sed et hoc praesent. auct. de Sanctissim. episc. et in hoc privilegio tota causa pia substituta excipitur. Ergo non est ad alios substitutos dispositio extendenda. Deinde si filios grauari praetulit testator suo proprio filio, quid mirum quod monasterium locum filij tenens praefere voluerit? Ad de Text. in c. in praesentia de probat. ubi monasterium praefertur fratibus testatoris, quae sit substitutum.

10. Quarto limitatur, dummodo grauatius monasterium ingressus non fuerit animo excludendi substitutum, eque non iusta est iniquitatis, & malitiae fauore: pluribus firmant Molin. 2. de primogen. c. 5. n. 29. Anton. Gom. l. 9. ianri. n. 58. Mantica de coniectur. ult. volunt. l. 1. tit. 7. n. 13. Sanch. l. 7. c. 16. n. 55. & seq. ubi examinatur ex quibus conditionibus haec fraus colligatur. Facit haec limitationem sequenda esse potius ob auctoritate doctorum, quam ob rationem. Neque enim video qua fraude dolimur committas aduersus substitutum ex eo quod animi habes illum excludendi à successione. Si enim à iure data est exclusio substituti ob religionis ingressum, iustum tibi erit religionem ingredi animo substitutum excludendi. Deinde quia non videtur consensum, ut ius monasterio concessum ob grauatius malitiam impediatur, cum non ob fauore grauari, sed monasterij, cui grauatius incorporatur, fuerit concessum. Adde monasterij successione, & substituti exclusionem à iure concessam impediri non posse absque expresso textu, firmae ratione; at neque vlla ratio firma apparet, neque vllus textus id suadens, nisi fraus, & dolus, cui doctores communititer nituntur, ob rationem proxime dictam cessat: non enim fraudem committit, qui vitium iure sub concessio, neque prauum animum habet, qui habet animum iuri, & legi conformem. Neque argumens delumpsum à paritate rationis ex alio, si casu dispositione vrgeretur, ut in his, quae ex iure postea pendunt, dispositio in vno debet censeri in alio dispositione, quae enim leges extendenda sunt ultra lata verborum significationem. Quod dixerim, ut infirmarem argumentum delumptum ex c. de renunc. in 6. ubi deciditur privilegium alicui concessum, ut prouideretur in prima praebenda vacatura, non cessare ex eo quod aliquis renuncialet renui, ne pingum, quae praesumitur proximè vacatura privilegii obtineretur, quia facta est, ut via ambitioni praeccluderetur, ne scilicet renuncians dimittat

DE
ASTR
PALA
TOM.
II

dimissa sua tenui prae-benda obtineret pinguem in tui fraudem; at ob ingressum religionis animo excludendi substitutum nec tibi; nec monasterio maiorem hereditatem acquirere potes.

11. Quod limitatur, nisi substituta sit causa pietatis enim substitutio non cessat, & merito, quia successio monasterio, & substitutionis cessatio ob pietatem, & religionis fauorem à iure introducta est. Cum ergo in pia causa substitutione hæc pietas, religionisque fauor reliceat, & ex alia parte dispositioni testatoris sit conformis, ob monasterij successione excludi non debet.

12. Solum est difficultas, an quælibet causa pia substituta hanc vim habeat impediendi successione monasterij à iure concessam. Et ratio difficultatis est, quia tantum redemptioni captiuorum & egentium sustentationi id conceditur in dicto §. sed hoc presentis, ibi, si tamen in redemptione captiuorum, & egentium alimento sub prædictis conditionibus substitutio fiat, ex nullo memoratorum modo eam excludi permissimus. Ergo ad alias causas pias substitutas extendendi non est; his enim ius specialiter fauet, vt constat ex authent. de restit. in princ. vel. si uero collat. 8. & ibi glossa sic docet Barbara in c. in presentia, n. 114. de probat. At omnino tenendum est quamlibet causam piam substitutam excludam non esse monasterij successione, quia in quælibet causa pia substitutione pietas, & religio elucet, esto in illis duabus reliceat specialiter: credendum ergo est, illas duas causas non taxari, sed exemplariter appostas fuisse, & ita aliis relatis tenent Menoch. de presump. l. 4. presump. 83. n. 47. Gutier. l. 2. canon. quæst. c. 32. n. 39. Sanch. l. 7. c. 16. n. 34.

Extende hanc limitationem, etiã si causa pia fuerit mediata substituta, & immediate aliquis tertius, vt substitutio tertij nõ excludatur monasterij ingressu, nec causa pia maneat in perpetuum exclusa, sic alios referentes Gutier. n. 40. Sanch. n. 36. Secundo extende, etiam simul cum causa pia substituat causa profana ob huius coniunctionem substitutio causæ piæ nõ perit, sed augetur euasione substitutione profanæ causæ monasterij ingressu, sic relato Corneo, & Peregrino tradit Sanch. n. 37.

13. Sexto limitatur, vt solum procedat in contractibus lucretiis, & non in onerosis, quia Text. in §. sed hoc presentis, & c. in presentia de prob. in quibus monasterio conceditur ius excludendi substitutum, de contractibus lucretiis loquuntur. Non ergo ad contractus onerosos debet dispositio à iure communi exorbitans extendi, vt bene probat aliis relatis Sanch. dicto c. 16. n. 68. Quod n. 69. extendit ad sententiam iudicis aut arbitri, vt si sententia iudicis esset (inquit) Titius institutus hæres sub conditione, si sine liberis decederet, deuo-lueretur hereditas alicui tertio, non succederet monasterium ingrediente Titio religionem, quia non ex gratia, & liberalitate, sed ex iustitia, & iuris rigore hæc institutio prouenit.

14. Septimo limitatur, vt non procedat, si conditio liberorum in propriam personam referatur, vt si Titium institueres hæredem casu quo sine liberis decederes, vel aliquid donares, & nullis habitis liberis monasterium ingrediatis, Titij institutio, & donatio substituit excludit monasterio, quia de conditione relata in tertiam personam textus loquuntur, neque sunt extendendi ad conditiones relatis in propriam personam: si Abbas in c. presentia, de probat. n. 46. Peregrin. de fideicommiss. art. 28. n. 67. Sanch. l. 7. decal. c. 16. n. 66. & 67.

15. Octauo limitatur, monasterij successio exclusioque substituti, dummodo monasterium acceptet hereditatem, nam illo repudiante deuoluitur ad substitutum, qui totum in monasterij fauorem exclusus erat, vt bene post alios tradit Menoch. l. 4. presump. 83. n. 71. Sanch. l. 7. sum. c. 16. n. 24.

16. Sed nõ caret difficultate à quo tempore substitutus succedat eo casu, an statim, an post mortem naturalem religiosi grauati; Dege. de fideicom. art. 28. n. 64. quem refert, & sequitur Sanch. d. c. 16. n. 25. censent substitutum succedere non statim facta professione, sed post mortem religiosi grauati, interim tamen succedere hæredes ab intestato sicut in alia bona: quia substitutus non succedit nisi ex dispositione testatoris, sed testator solus disposuit, vt post mortem naturalem institui absq; liberis decedentis succederet. Ergo nõ statim facta professione. Caterum verius censet statim succedere ex præsumpta voluntate testatoris præferente substitutum omnibus aliis hæredibus ab intestato, cū enim testator solum filios grauati, & monasterium ex dispositione iuris substitutum prætulit, cessante filiorum, & monasterij successione substitutus ex eius voluntate intrat; aliàs non esset eo casu substitutus grauati, sed hæredibus ab intestato. Neque obstat contraria ratio; concedo testatorem disposuisse formaliter, vt substitutus succederet post mortem naturalem instituti, quia præsumpsit, vel ipsum, vel monasterium nomine ipsius fideicommissum possessurum, at neque ipso, nec monasterio possidente credendum est uoluisse substitutum succedere, potius quã hæredes ab intestato. Adde in ueteri sententia ingrediente monacho in monasterium incapax succedendi statim substitutus succedit in fideicommissis, non obstat quod formaliter solus disposuerit successione post mortem naturalem instituti.

17. Huc, quæ de successione monasterij in bonis religiosi grauati spectato iure communis locuti sumus, sed quid dicentur.

Ferd. à Castro, Sum. Mor. Pars I I.

dum spectato iure Iesuítico; Et quidem in Societate Iesu iuxta eius piam, ac laudabile institutum diuersa via procedendū est; nam si illius religiosi sola biennij vota emittunt, fideicommissum retineat, neque illius proprietates, & dominium in religionem transt. Si vero professionem fecerint, vel vota coadiutorum formatorum emiserint, neque ipsi, nec religio ratione ipsorum fideicommissum habere potest, sed ad substitutum transt. Difficultas tamen est, an in perpetuum excludatur substitutus ex eo quod ingressus religionem Societatis per vota biennij in fauorem illius renunciet; Videtur equidẽ excludi non posse, quia ex solo ingressu non excluditur, neque item ex sola renunciatione, vt manifestum est. Ergo neque ex utroque simul, quia nullibi habetur talis exclusio, & cum odiosa sit, & contraria iuris dispositioni, admittenda non est. Et confirmo. Monasterij successio in bonis religiosi grauati, exclusioque substituti ex privilegio concessa in §. sed hoc presentis, authent. de Sanctiss. episcop. & c. in presentia de probation. habetur. At supra dicti, textus expressè loquuntur de successione monasterij ob ingressum præcisè grauati, & non de successione aliqua ob renunciationem. Ergo si Societas Iesu ob ingressum grauati non succedit, neque substitutum excludit; neque etiam succedere potest; substitutum uero excludere, esto illi ingressu renunciatio coniungatur.

Fauor hanc rationem efficacem esse, at vt rectè probat Thom. Sanch. l. 7. sum. c. 16. n. 22. satis probabile est locum habere in Societate decisionem dicti c. in presentia, & §. sed hoc presentis; siquidem Societas eo casu hæres est instituta, non ex qualibet renunciatione, sed ex renunciatione facta ob ingressum in ipsam. Textus namque supra dicti solum uidentur spectasse, an grauatus religionem fuerit ingressus, vt ob eam causam religioni concederent vim excludendi substitutum. Quod autem in Societate ex ea præcisè ratione locum non habeat, ex eius speciali instituto prouenit, non ex iure communi. Ne igitur Societatis religio deterioris sit conditionis aliarum religionum, æquum erat, ac rationi consonum, vt medium aliquod daretur, quo in eam ingredientibus possent ipsam hæredem habere, & substitutum excludere, & ita testatur Sanch. bis decisum esse in regno Nauarræ.

PUNCTUM V.

An hæreditas, & legatum monacho post professionem delatum, deferatur ipsi immediate, an monasterio?

SUMMARIUM.

1. Non est questio de professis in ordine Minorum, neque in Societate Iesu, sed de professis aliarum religionum succedendi capacium.
2. Plures censent hereditatem immediate deferri monacho, non monasterio.
3. Verius, & probabilius est oppositum.
4. Priori sententia probabiliter supposita, si religiosus acceptet legatum ualeat acceptatio, & si peccet, non tamen ualeat hereditatem acceptatio absque licentia.
5. Potest hic religiosus nolens hereditatem adire à superiore compelli. Quod si compulsus adire nollet, monasterium adire potest.
6. Si hereditate delata monacho ante illius aditionem moriatur, potest monasterium illam adire etiam in sententia affirmante hereditatem immediate monacho deferri.
7. Hereditas, emphyteusis, maioratus, fideicommissum monasterio non in perpetuum deferuntur, sed solum pro religiosi uita.

Non est sermo de professis in ordine Minorum; nam in his neque monasterio, nec religioso deferuntur hereditas, sed aliis hæredibus ab intestato, vt postea dicemus. De aliis religionibus questio procedit. Neque item est sermo de religiosi Societatis Iesu: nam si sola biennij vota emiserint, ipsi, & non monasterio deferuntur hereditas. Si vero professionem, aut vota coadiutorum formatorum emiserint, neque ipsi, neque monasterio hereditas acquiritur, sed aliis hæredibus, de quibus latius in sequentibus.

2. Plures censent hereditatem immediate deferri monacho non monasterio, esto in monasterij uilitatem deferatur: Sic aliis relatis Fachin. l. 6. c. u. r. n. 16. uel. ego uideo. Menchaca de success. creni. l. 3. n. 25. & alij relati à Sanch. l. 7. sum. c. 12. n. 35. Mouentur quia is cui deferuntur hereditas, adit hereditatem, at monachus eam uide debet, vt probat text. leg. Deo nobis, §. 1. Cod. de episcop. & clericis, ibi, omnem patrum substantiam hæredes, quibus ab intestato competit, secundum lege nostras sibi defendant nullo eis impedimento ex sanctimoniali conuersatione generando; si ergo nullum habent impedimentum ex sanctimoniali conuersatione, vt hereditatem defendant, ipsi immediate, & proprie hereditas acquiritur. Neque obstat omnia iura, & actiones religiosi in monasterium transt. ferri, quia

Q 2 id